A

351.00(4): 336 Ng.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

'S-GRAVENHAGE

125000 A
17.10.58 MP

MR. 17/18 oktober 1958 /11
Besproken en afgedaan

Aan de Heer Voorzitter van de Ministerraad.

cc.: Alle leden van de Ministerraad.

Directie/~~Afdeling~~: Vrijhandelszone en OEES

Datum: 15 october 1958

Onderwerp: Vergadering Maudling Comité op 20-31 october a.s.

Kenmerk: 146762

Foto-nr: 173376 d

TER BEHANDELING IN DE MINISTERRAAD VAN 17 EN 18 OCTOBER A.S.

In de vergadering van de Ministerraad van Vrijdag jl. is besloten een nadere bespreking te wijden aan de problemen die tijdens de komende vergadering van de Commissie Maudling, beginnende op 23 october a.s., aan de orde komen. Het wil mij voorkomen dat deze bespreking het best zal kunnen geschieden aan de hand van het document dat, ingevolge de besluiten der EEG-landen van 8 october jl., namens de Zes zal worden aangeboden aan de elf partners van de OEES. Een afschrift van dit document treft U aan als eerste bijlage.

./.

Het lijkt mij niet noodzakelijk in deze aantekening nog eens dieper in te gaan op de Nederlandse benadering van deze problemen. Ik moge slechts de volgende stellingen herhalen:

a. De Vrijhandelszone is politiek en economisch van het grootste belang voor Nederland en voor het gehele Europese beeld en als toetssteen voor het economisch régime van de Zes.

b. De Zes dienen als eenheid te onderhandelen en in de Vrijhandelszone op te treden. Deze zone kan slechts tot stand komen als de Britten belangrijke concessies doen maar als anderzijds de Zes bij het stellen van hun eisen duidelijk tonen dat zij de Vrijhandelszone inderdaad wensen.

Het verslag van deze EEG-vergadering van 8 october - dat eveneens is bijgesloten - duidt reeds aan waar de kernpunten liggen van controverse die er de oorzaak van zijn geweest dat het zoveel moeite heeft gekost te geraken tot een gezamenlijk document van de Zes voor de Elf. Deze hoofdpunten liggen op het terrein van de instituten en de besluitvorming alsmede op dat der origineproblemen. Daarnaast zijn er drie onderwerpen, - in het eerst bijgevoegde document onbehandeld gebleven - waarover eveneens een discussie zowel binnen de Zes als binnen de Zeventien kan worden verwacht, te weten de landbouw, de Gemenebestpreferenties en de positie der onderontwikkelde landen; over deze drie punten worden aan het slot van de onderhavige brief enkele opmerkingen gemaakt.

© NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2719
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S01266

Zowel t.a.v. de instituten van de toekomstige"Associatie" - zoals men de Vrijhandelszone nu verder beoogt te noemen - als over de besluitvorming zijn de Zes het nu eens geworden over een systeem dat weliswaar niet overeenkomt met de oorspronkelijke Nederlandse opvattingen maar waarin althans enige beginselen zijn neergelegd waarvoor de Nederlandse delegatie in Venetië zich in tweede lijn heeft uitgesproken. Wij hebben, hoewel zelf voorstanders van sterke Associatieorganen en van meerderheidsbeslissingen, nu de unanimiteitsprocedure aanvaard waartegenover echter onze vijf partners in de EEG de juistheid hebben erkend van de stelling dat de bepaling van het standpunt der Zes in de toekomstige Associatie meerderheidsbeslissingen binnen de Zes vereist. Ik zou in dit verband op drie punten willen wijzen:

1. De Zes hebben zich, bij hun beraad over de onderling toe te passen communautaire procedure, voorlopig beperkt tot twee soorten ontsnappingsclausules, te weten die wegens moeilijkheden in bepaalde sectoren en die wegens betalingsbalansmoeilijkheden. De toepassing van hetzelfde communautaire beginsel op de overige ontsnappingsclausules alsmede op andere besluiten binnen de Zes over vraagstukken die in de Associatie aan de orde zullen komen moeten derhalve nog worden besproken.

2. Ook indien de unanimiteitsregel in de Associatie door onze elf partners zou worden aanvaard is het gewenst na te gaan op welke wijze in feite toch zodanige toepassingen kunnen worden afgesproken dat verlamming van de organisatie kan worden voorkomen; ook in de OEES bestaan er zekere feitelijke uithollingen van het unanimiteitsbeginsel en het schijnt gewenst deze in ieder geval ook in de Associatie te introduceren.

3. Het is overigens allerminst zeker dat de Elf het voorstel van de Zes voor zwakke instituten en een unanimiteitsprocedure in de Associatie zonder meer zullen aanvaarden, ook al weten zij dat de ergste gevaren van obstructie uit de kring van de Zes nu door de communautaire procedure aldaar kunnen worden opgevangen. Wij moeten er integendeel mede rekening houden dat de Britse delegatie duidelijke preferenties zal tonen voor meerderheidsbeslissingen in de Associatie en daarbij veel zo niet unanieme steun binnen de Elf zal vinden. Het wil mij voorkomen dat de Zes in dat geval moeilijk kunnen weigeren te treden in een hernieuwde bestudering van de relatieve merites van meerderheids- versus unanimiteitsprocedures.

Of het originevraagstuk een belangrijk punt van bespreking in het Comité Maudling zelve zal uitmaken valt niet te voorzien. Het rapport van de Steering Board zal vermoedelijk slechts een voorlopig karakter dragen. Het is echter wel duidelijk dat in de komende maanden scherp zal worden toegezien op de wijze waarop de bestudering van dit vraagstuk in concrete sectoren door de Steering Board verloopt, want hier ligt de toetssteen voor de bereidheid tot medewerking aan het vinden van redelijke oplossingen zoals deze in de vorige vergadering van het Comité Maudling is toegezegd (zie verslag van 30 juli).

Nu in het document van de Zes voor de Elf de preferentie voor het zg. Carli-systeem zeer is afgezwakt en ook geen eis meer voorkomt tot harmonisatie der buitentarieven zou het althans in theorie mogelijk moeten zijn in de Steering Board relatief snel overeenstemming te bereiken over de constructies die, zakelijk gezien, voor elke sector van het bedrijfsleven het meest passend lijken. Moeilijkheden zijn echter zeker nog te verwachten voornamelijk omdat:

a. de Franse industrie haar verzet tegen een Vrijhandelszone concentreert op deze problemen - een recente publicatie van de Union Française des Industries Textiles over de opvattingen van haar leden bevestigt dit - terwijl zij de Italiaanse industrie op dit punt veelal aan haar zijde vindt; overleg tussen de Britse en Italiaanse Werkgeversfederaties heeft weliswaar tot een positieve uitspraak van de Italiaanse industrie voor een Vrijhandelszone geleid, maar op het punt van de Carli-rechten en de tariefharmonisatie hebben de Engelsen hun Italiaanse collega's blijkbaar niet kunnen overtuigen, al stellen laatstgenoemden harmonisatie van het buitentarief slechts als wens en niet als eis. Duidelijk is dat algemene harmonisatie van het buitentarief, hoewel een oplossing van het origineprobleem betekenend, in het kader van de Zeventien onbereikbaar is; het stellen van deze algemene eis door de Franse industrie komt derhalve neer op een verwerping van de Vrijhandelszonegedachte. De indruk bestaat dat de Franse administratie deze tendenzen eerder steunt dan tegengaat, althans ternauwernood een tegenwicht vormt.

b. in Venetië is besloten dat de Zes de origineproblemen onder leiding van de Europese Commissie prealabel zullen behandelen. Het gevaar van vertraging is hier niet denkbeeldig. In de Zes zal elke vertragingstactiek moeten worden voorkomen en onze partners in de Zeventien hebben er recht op dat de Zes, ook als hun studies nog niet zijn voltooid, een actieve bijdrage geven tot het vinden van oplossingen in de diverse sectoren.

Over de landbouw werd in de Ministerraad reeds gesproken aan de hand van een nota dezerzijds van 6 mei terwijl in het verslag van 30 juli over de vorige Maudling vergadering mededeling werd gedaan van de voornaamste inhoud van het document over de landbouw dat de Zes aan de Elf hebben aangeboden; daarbij bleek tevens dat er tussen de Zes beslist nog meningsverschillen bestaan. Verwacht mag worden dat tijdens de komende zitting commentaar van de Elf op dit stuk wordt geleverd. Inmiddels heeft de Europese Commissie een nadere uitwerking gevraagd van een van de wensen van de Zes, nl. dat in de loop der eerste etappe reeds worde begonnen met vermindering van excessieve tarieven. Het betreffende stuk van de Commissie wordt bijgaand aan de leden van de Ministerraad toegezonden.

Ik moge mij hier beperken tot een tweetal opmerkingen, die voortvloeien uit het overleg dat de Coördinatie Commissie over dit document heeft gevoerd:

1. Achter het Commissiestuk staat een filosofie die gevaren bevat, nl. de redenering dat de Associatie een evenwicht zal moeten brengen tussen de omvang van de afzet in de landbouw en die in de industrie; het gaat echter niet om evenwicht in de afzet doch om evenwicht in de afbraak van de handelsbelemmeringen: men kan niet stellen dat de uit deze afbraak voortvloeiende vergroting van de handel in de beide sectoren persé in evenwicht zou moeten zijn.

2. Indien de Zes verlangen van de Elf, en wel speciaal van het Verenigd Koninkrijk, dat het de excessieve tarieven verlaagt kan men een soortgelijke vraag van de Denen verwachten aan de Zes. Het document van de Commissie is zeer cryptisch op dat punt. Het is niet in het rechtstreeks commercieel belang van Nederland dit punt dezerzijds aan te snijden maar wij moeten ons realiseren dat wij onze medewerking moeilijk zouden kunnen weigeren. Het zullen vooral de Duitsers zijn die deze tariefverlaging zouden moeten geven zowel ten nadele van hun eigen landbouw als ten nadele van de mogelijke preferentiele positie die Nederland op die markt zou krijgen.

Over de Gemenebestpreferenties zou ik willen volstaan met een verwijzing naar het slot van het verslag van de vergadering der EEG-landen op 8 october (pag. 6, 8 en 9). Het onderwerp zal als zodanig wellicht in de volgende vergadering van het Maudling Comité nog niet aan de orde komen. Waarmede echter rekening moet worden gehouden is de neiging van sommigen binnen de Zes tot voorstellen die voor de Britse regering volkomen onaanvaardbaar zullen zijn en die tegenover de Gemenebestlanden ook nimmer te realiseren zullen zijn tenzij men de overzeese leden daarvan concessies kan aanbieden. Daarnaast is het allerminst zeker dat de aandrang van sommige EEG-landen op doorbreking der Gemenebestpreferenties betekent dat men ook bereid is tot afschaffing van de preferenties die men in de eigen, met name Afrikaanse gebieden geniet ten behoeve van de Elf. Voor de Nederlandse overzeese rijksdelen speelt dit niet of nauwelijks, doch voor Frankrijk en België uiteraard wel.

Wat betreft de positie van de onderontwikkelde landen werd in de brief van 1 oktober de mogelijkheid voorzien dat Nederland geïsoleerd zou komen te staan in het vraagstuk van de financiële bijstand aan deze landen. In de vergadering van 8 oktober is deze vrees bewaarheid: de indruk bestond dat er nagenoeg overeenstemming zou kunnen ontstaan over een Duits voorstel waarvan de hoofdlijnen in bijgaand verslag (pag. 8) zijn aangegeven. Ditzelfde voorstel wordt eveneens besproken in het document dat over dit onderwerp door de voorzitter van de OEES-werkgroep voor onderontwikkelde gebieden, de heer Fay, aan het Comité Maudling wordt aangeboden maar daarbij wordt aangetekend dat dit voorstel vele leden der werkgroep nog niet ver genoeg gaat. Het is dus onmiskenbaar dat het beginsel van financiële hulp aan onderontwikkelde landen in de Vrijhandelszone langzamerhand geen

bestrijding meer vindt en dat de oorspronkelijke Nederlandse stelling dat een bespreking van dit onderwerp in het kader van de Vrijhandelszonebesprekingen prematuur was, langzamerhand door geen onzer partners meer wordt onderschreven. Hernieuwd beraad in de Ministerraad over het door de Nederlandse delegatie in de eerstvolgende vergadering van het Maudling Comité te voeren beleid is derhalve noodzakelijk.

DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

E.H. Boeve

Foto-Btz. 173376[a]

Verslag van de vergadering van de Ministerraad van de E.E.G. over de Vrijhandelszone op 7 en 8 october 1958

De vergadering ving op beide dagen aan met een voorbespreking van de Ministers van de Beneluxlanden. Op deze voorbesprekingen bleek grotendeels overeenstemming te bestaan tussen het Belgische, Nederlandse en Luxemburgse standpunt t.a.v. de verschillende onderwerpen met betrekking tot de Vrijhandelszone.

De vergadering van de Raad van de EEG ving, voor wat de bespreking van de Vrijhandelszone betreft, aan met een korte uiteenzetting van de voorzitter, Staatssecretaris Müller-Armack, over de stand van zaken, waarin deze met een zeker optimisme gewag maakte van de resultaten die tot nog toe en met name in Venetië waren geboekt bij de besprekingen tussen de Zes over de Vrijhandelszone. Hiermede wilde de voorzitter een zeker tegenwicht geven aan de nogal pessimistische brief van de heer Dequae die deze laatste aan de voorzitter van de Raad had geschreven en waarin deze erop had aangedrongen dat de Ministers van de EEG in de vergadering in Brussel met grotere voortvarendheid dan in Venetië tot een gemeenschappelijk standpunt inzake de Vrijhandelszone zouden komen.

Door de voorzitter werden voor deze vergadering twee onderwerpen aan de orde gesteld:

a. institutionele problemen en met name die met betrekking tot de besluitvorming binnen de EEG ter bepaling van het standpunt van de Zes in de Vrijhandelszone en

b. een aantal verspreide onderwerpen welke door de werkgroep Ockrent sinds het begin van dit jaar waren voorbereid.

I. Institutionele problemen

In Venetië had Nederland de aanvaarding van de unanimiteitsregel in de Vrijhandelszone afhankelijk gesteld van de wijze waarop de besluitvorming binnen de Zes, ter bepaling van het eenheidsstandpunt van de Zes in de Vrijhandelszone, tot stand zou worden gebracht. Naar Nederlands inzicht was het nodig met name op het punt van de ontsnappingsclausules te geraken tot een zg. communautaire besluitvorming, d.w.z. een beslissingsprocedure waarbij de autonomie van een van de landen van de Zes zou kunnen worden doorbroken.

In de volgende weken had de Commissie na overleg in een ambtelijke werkgroep onder leiding van de heer Rey een voorstel uitgewerkt voor een besluitvormingsprocedure t.a.v. de ontsnappingsclausules in verband met moeilijkheden in speciale sectoren en die welke verband houden met betalingsbalansmoeilijkheden. (zie bijgaand document COM(58)216 rev.).

./.

a. Ontsnappingsclausules in verband met moeilijkheden in speciale sectoren.

Het voorstel van de Commissie op het punt van de ontsnappingsclausules in verband met moeilijkheden in speciale sectoren komt op het volgende neer:

1. Indien de Commissie overeenkomstig art. 226 van het EEG-verdrag, een ontsnappingsmaatregel binnen de EEG goedkeurt, zullen de Zes automatisch hun goedkeuring moeten hechten aan een overeenkomstige beschermingsmaatregel tegenover de elf andere

landen van de Vrijhandelszone. De Commissie heeft t.a.v. deze materie dus beslissingsbevoegdheid en in de Raad van de Vrijhandelszone zullen de Zes zich tegen afkeuring van de ontsnappingsmaatregel welke door een van de Zes in de Vrijhandelszone is getroffen uitspreken.

2. Indien de Commissie, volgens haar bevoegdheid ex art. 226, een ontsnappingsmaatregel binnen de Zes afkeurt, heeft de Commissie de bevoegdheid de overeenkomstige maatregel tegenover de Elf te beoordelen. Indien zij haar tegenover de Elf goedkeurt dan zullen de Zes bij bespreking door de Vrijhandelszone-organen van de beschermingsmaatregel welke door een hunner tegenover de andere elf landen genomen is, hun partner moeten steunen. Dit Commissievoorstel werd aanvaard.

3. Indien de Commissie echter de ontsnappingsmaatregel afkeurt zowel tegenover de Zes als tegenover de Elf, dan heeft haar oordeel slechts de waarde van een advies, dat

   i. in de eerste twee etappes door het betrokken land naast zich neergelegd kan worden, maar op straffe van een zekere sanctie;

   ii. in de derde etappe, mits bevestigd door de Raad met gekwalificeerde meerderheid, bindend is.

In geval 2, dus indien een land tegenover zijn partners van de EEG geen ontsnappingsmaatregel neemt, doch deze wel tegenover de andere partners van de Vrijhandelszone treft, bestaat de mogelijkheid van een ongewenste omlegging van het handelsverkeer door een doorstroming van producten afkomstig van een van de landen van de Elf via een der landen van de Gemeenschap die geen beschermingsmaatregelen hebben genomen naar het land dat tegenover de Elf wel deze maatregel heeft getroffen. Tegen deze "détournement de trafic" zullen dan op beslissing van de Commissie maatregelen moeten worden genomen door de vijf partners. Hiermede wordt aan de Commissie een beslissingsbevoegdheid verleend, welke zij overeenkomstig art. 115 niet zou hebben. Allen bleken bereid dit voorstel te aanvaarden met dien verstande dat men het gewenst achtte te bepalen dat beslissingen van de Commissie ongedaan kunnen worden gemaakt door de Raad met gekwalificeerde meerderheid.

De "sanctie" van geval 3i zou bestaan in de regeling dat een land (dat zich dus in de eerste twee etappes aan een afwijzend oordeel van zijn partners niet zou storen) geen beroep kan doen op medewerking van die partners noch tijdens de behandeling van zijn geval in de Vrijhandelszone Raad noch bij eventueel optreden van détournement.

Ook over dit deel van het voorstel der Commissie bleek in de Raad in grote lijnen overeenstemming te bestaan, al verheelde men zich niet dat het hier om een compromis ging. Zo wees Staatssecretaris van der Beugel er op dat hij de opzet van het document accepteerde, doch de voorkeur zou hebben gegeven aan een meer parallele procedure bij positieve en negatieve beslissingen. Hij betreurde het dat thans bij de goedkeuring van de "concours" ter vermijding van doorstroming de Commissie de beslissingsbevoegdheid heeft (behoudens correctie door de Raad), terwijl ter afkeuring van beschermingsmaatregelen in de eerste twee etappes er slechts advies van de Commissie en daarna een beslissing door de Raad zal zijn.

De critiek concentreerde zich voorts op twee punten, t.w.:

i. Door België, Duitsland en Nederland werd er op gewezen dat men er weliswaar mee acoord kon gaan dat, ingeval de Commissie de ontsnapping tegenover de Elf goedkeurt (sub 2) in eerste aanleg de Commissie en niet de Raad beslist over de maatregelen tegen door-

stroming van goederen, doch dat dan toch de aard van de door de Commissie voor te schrijven maatregelen nader zou moeten worden omschreven. Vermeden zou moeten worden dat maatregelen aan de buitengrens van de EEG zouden worden voorgeschreven, waardoor de Commissie immers ook de bevoegdheid zou krijgen de grenzen van de Zes tegenover de Elf te sluiten, in plaats van slechts maatregelen aan de binnengrens van het betreffende land te treffen. De Commissie stelde, gesteund door Frankrijk, daartegenover dat de Commissie alle maatregelen ter voorkoming van doorstroming ter beschikking moeten staan. Overeenstemming werd op dit punt niet bereikt, want, hoewel Staatssecretaris van der Beugel op precisering insisteerde, verwees de voorzitter dit geschilpunt als een redactionele kwestie naar een later stadium als de definitieve tekst moet worden goedgekeurd.

ii. De heren Dequae en Müller-Armack hadden voorts bedenkingen tegen de anti-doorstromingsprocedure in geval 3 i, wanneer een land gedurende de eerste twee etappes tegen de wil van zijn partners en de Commissie een beschermingsmaatregel neemt. Artikel 115 zou dan moeten worden toegepast, doch hierdoor zou het betreffende land een te grote vrijheid krijgen om maatregelen aan zijn binnengrenzen te treffen zonder dat de Raad hierin gekend zou worden. Besloten werd dat het land in elk geval tevoren de Raad zal moeten consulteren alvorens het maatregelen aan zijn binnengrenzen zal nemen. Staatssecretaris van der Beugel liet nog eens duidelijk door de Voorzitter bevestigen dat de landen in dit geval vrij zijn het betreffende land niet de helpende hand te bieden bij het nemen van anti-doorstromingsmaatregelen.

b. <u>Ontsnappingsclausules in verband met betalingsbalansmoeilijkheden.</u>

De Commissie doet met betrekking tot de ontsnappingsclausule in verband met betalingsbalansmoeilijkheden het volgende voorstel:

De procedure voltrekt zich eerst volgens art. 108 en 109, d.w.z. dat op aanbeveling van de Commissie de Raad beslist over wederzijdse bijstand bv. in de vorm van financiele hulp, al dan niet met medewerking van de partners van de Vrijhandelszone. Indien deze wederzijdse bijstand onvoldoende is of door de Raad geweigerd wordt of ingeval de moeilijkheden van acute aard zijn zal een land unilateraal tegenover de Elf beschermingsmaatregelen mogen nemen. Vervolgens onderzoekt de Raad op voorstel van de Commissie of de ontsnappingsclausule terecht is ingeroepen. De Raad kan op voorstel van de Commissie met gekwalificeerde meerderheid deze ontsnappingsclausule goedkeuren, wijzigen of afkeuren dan wel beslissen over wederzijdse bijstand. Indien deze gekwalificeerde meerderheid niet wordt bereikt, is het voorstel van de Commissie tot handhaving of afschaffing van de beschermingsmaatregelen van kracht.

Staatssecretaris van der Beugel merkte naar aanleiding van dit deel van het Commissiedocument op dat hij weliswaar geen bezwaren had tegen de tekst, doch er wel op wilde wijzen dat dit een uiterst onwaarschijnlijke casuspositie zou behoren te zijn, omdat het moeilijk is een situatie te voorzien waarin een land van de Zes wel betalingsbalansmoeilijkheden tegenover de elf partners van de OEES zou hebben en niet tegenover de vijf landen van de EEG. Bovendien meende hij dat aan de eventuele financiele bijstand in het kader van de EEG slechts condities konden worden verbonden op het gebied van het interne monetaire beleid, doch niet voorwaarden welke tot een discriminatie zouden kunnen leiden ten nadele van de Elf. Hij zou het onjuist achten indien de financiele bijstand ex art. 108

zou uitgroeien tot het verlenen van "tied loans" t.a.v. het handelsverkeer.

Alle gedelegeerden waren het eens dat een discriminatie ten gevolge van betalingsbalansmoeilijkheden in feite onwaarschijnlijk lijkt. De heer Marjolin wees er echter op dat deze discriminatie in principe niettemin mogelijk moet zijn als uitvloeisel van de solidariteit tussen de landen van de Zes die zich kan materialiseren in het verlenen van een financiele bijstand welke wel voldoende is voor het openen van de grenzen binnen de Zes, doch niet voor het openen van de grenzen tegenover derde landen.

Van Franse zijde werd vervolgens bezwaar gemaakt tegen de procedure volgens welke van meet af aan met gekwalificeerde meerderheid een ontsnappingsclausule zou kunnen worden afgekeurd Men achtte dit psychologisch en politiek moeilijk haalbaar en gaf de voorkeur aan een procedure naar analogie van art. 111 waardoor eerst na twee etappes met gekwalificeerde meerderheid wordt beslist. Van Belgische zijde werd bezwaar gemaakt tegen de beslissingsbevoegdheid die de Commissie zou krijgen ingeval geen gekwalificeerde meerderheid haalbaar is. Daarbij werd het argument gehanteerd dat een dergelijke bevoegdheid tegen art. 108 lid 3 zou ingaan met als consequentie dat t.z.t. het EEG-verdrag zou moeten worden gewijzigd met alle gevolgen van dien. Dit laatste werd bestreden door de Commissie en Duitsland, die er op wezen dat het hier, in tegenstelling tot art. 108 led 3 om een bevoegdheid gaat t.a.v. reeds genomen ontsnappingsmaatregelen.

De Fransen dienden een tekstwijziging in waarin de door hen gewenste analogie met art. 111 was neergelegd. In dit voorstel werd niet gesproken over hetgeen zou moeten gebeuren indien geen gekwalificeerde meerderheid bereikt zou worden. Tenslotte werd als compromis bereikt dat de Franse tekst werd geaccepteerd met als wijziging dat de Raad reeds na de eerste etappe met gekwalificeerde meerderheid kan beslissen . De Commissie en Nederland lieten bovendien aantekenen dat een procedure zou moeten worden getroffen voor het geval geen gekwalificeerde meerderheid kan worden bereikt. Een Nederlands-Belgisch voorstel volgen hetwelk in een afzonderlijke paragraaf zou worden gesteld dat de inroeping van ontsnappingsclausules in verband met betalingsbalansmoeilijkheden in principe niet tot een discriminatoire behandeling kan leiden, was uiteraard niet haalbaar; doch wel werd duidelijk dat deze kwestie niet zo theoretisch was als ~~met~~ name door Frankrijk en de Commissie werd betoogd.

Besloten werd dat de Commissie voortgaat met het doen van voorstellen voor de besluitvorming binnen de Zes t.a.v. de Vrijhandelszone over onderwerpen zoals ontsnappingsclausules in verband met tariefdistorsies en subsidies. Voorts zal op ambtelijk niveau de redactiewijziging van het onderhavige document van de Commissie nog worden gefinaliseerd. Staatssecretaris van der Beugel verklaarde dat hij, van de veronderstelling uitgaande dat ook voor de andere onderwerpen een communautaire procedure zal worden gevonden voor de besluitvorming binnen de Zes, de Nederlandse reserve kon laten vallen op de passages in het document van Venetië (963(58)) over de unanimiteitsregel in de Vrijhandelszone.

II. Het algemene document Ockrent.

Vervolgens werd het algemene document van de Werkgroep Ockrent besproken (461), benevens de wijzigingsvoorstellen welke de

Werkgroep Ockrent te voren had opgesteld (1079). Het document, waarvan de wijzigingen nog op ambtelijk niveau moeten worden gefinaliseerd, zal aan het Comité Maudling worden aangeboden. 1)

De belangrijkste punten van het document 461, de opmerkingen die hierover zijn gemaakt en de wijzigingen die hierin zullen worden aangebracht zijn de volgende:

Hoofdstuk 1 Algemene overwegingen

Gehandhaafd is een tekst waarin, afgezien van een aantal algemeenheden, vastgesteld wordt dat de regels van de Vrijhandelszone geen betrekking hebben op de betrekkingen tussen de lidstaten van de EEG en dat de uitvoering van het EEG-verdrag van de Vrijhandelszone niet kan worden belemmerd.

Hoofdstuk 2 Problemen in verband met de verschillen in buitentarieven.

Lange tijd is over de redactie van dit hoofdstuk in beperkte zitting gediscussieerd. De Fransen stelden, daarbij gesteund door Minister Colombo, een tekst voor welke in grote lijnen de oorspronkelijke tekst van het document 461 volgt. Hierin werd een sterke voorkeur uitgesproken voor het systeem van compensatoire rechten volgens het plan Carli en werd aan het systeem bovendien een rigide interpretatie gegeven, omdat bv. de heffing een automatisch en obligatoir karakter zou moeten hebben. Hiertegenover stond het standpunt van de andere landen volgens hetwelk geen sterke voorkeur voor Carlirechten kon worden uitgesproken, niet alleen vanwege de inhaerente bezwaren aan dit systeem verbonden, doch ook omdat in het Comité Maudling in juli was afgesproken dat de Steering Board de tariefdistorsieproblemen sectorsgewijs zou moeten bestuderen zonder vooringenomenheid t.a.v. enige methode. Tenslotte werd een compromis bereikt waardoor de Zes zich voorlopig niet verplichten bij de sectorstudies de voorkeur te geven aan compensatoire rechten. Volgens de compromisformulering wordt op omzichtige wijze wel gesteld dat de Gemeenschap belang hecht aan de toepassing van fiscale middelen, die het distorsieprobleem zouden kunnen oplossen, doch de tekst over de modaliteiten - de automatische en obligatoire toepassing etc. - wordt verwezen naar een bijlage. Voorts is de paragraaf van het Franse voorstel geschrapt volgens hetwelk ingeval het Carlisysteem niet wordt toegepast, de tariefpolitiek van de landen zou moeten worden gecoördineerd. Voor de volledige tekst wordt naar bijgevoegde bijlage verwezen. (doc. 1113)

Hoofdstuk 3 Coördinatie van de handelspolitiek

In het document Ockrent blijven gehandhaafd de passages volgens welke de handelspolitiek van de landen van de Vrijhandelszone moet worden gecoördineerd. Prealabele consultatie zal bovendien noodzakelijk zijn indien een van de landen een belangrijk accoord met een derde land wil sluiten. Indien de Raad oordeelt dat het accoord een schadelijke werking heeft op de functionnering van de Vrijhandelszone en het accoord niettemin wordt gesloten, kunnen de andere lan-

---

1) Voor rondzending van het gewijzigde document zal worden zorggedragen zodra het gereed is.

den van de Vrijhandelszone, na onderlinge consultatie, zich ontheven verklaren van de verplichtingen jegens dit land. Geschrapt werden de passages in paragraaf 10 en 11 volgens welke het invoerrégime van een land de concurrentievoorwaarden niet mag vervalsen en een bepaalde controle op dit invoerrégime mogelijk zou worden.

Hoofdstuk 4 Gemenebestpreferenties

Het document Ockrent volstaat met een vermelding dat de Gemenebestpreferenties een probleem kunnen veroorzaken omdat de concurrentievoorwaarden tengevolge van gepriviligeerde afzetmarkten kunnen worden vervalst en de buitenlandse investeringen, tengevolge van de dubbele afzetmarkt naar de Vrijhandelszone en naar de Gemenebestlanden, naar Engeland kunnen worden aangetrokken.

De Gemeenschap behoudt zich, aldus het document, het recht voor bij de behandeling van bepaalde sectoren op dit probleem terug te komen.

De heer Rey stelde in dit verband de vraag aan de orde wanneer het document van de Commissie over de Gemenebestpreferenties aan de orde zou worden gesteld. In dit document worden nogal vergaande voorstellen gedaan met betrekking tot de maatregelen die als gevolg van de voordelen die uit het preferentiele stelsel voortvloeien zouden moeten worden genomen. Minister Couve verklaarde dat Frankrijk in grote lijnen accoord kon gaan met het Commissievoorstel en vroeg zich af of de Raad aan de Commissie de opdracht zou kunnen geven haar voorstellen nader uit te werken op basis van het eerste document. Staatssecretaris Müller-Armack en Staatssecretaris van der Beugel wezen er op dat zij het bepaald niet eens waren met de inhoud van het document van de Commissie. De heer Müller-Armack wees er bovendien op dat het document op verschillende punten niet in overeenstemming was met de voorstellen die destijds door een subgroep van de Werkgroep Ockrent waren gedaan. Besloten werd het probleem van de Gemenebestpreferenties op deze vergadering verder te laten rusten.

Hoofdstuk 5 Confrontatie van de economische en de financiele politiek.

Enige algemene passages worden gewijd aan de confrontatie van de economische en financiele politiek. Voorts wordt met betrekking tot de betalingsregelingen in de Vrijhandelszone gesteld dat het systeem van de EBU vooralsnog gehandhaafd kan worden en dat een eventuele versterking van dit mechanisme t.z.t., als de Vrijhandelszone eenmaal in werking is, alsnog in overweging kan worden genomen. Hiermede neemt de Gemeenschap stelling tegen de Engelse suggestie in de Managing Board van de EBU, volgens welke de credietverlening in de Vrijhandelszone in mindere mate automatisch moet zijn. (CIG(58)41).

Hoofdstuk 6 Concurrentieregels.

Gehandhaafd zijn de passages in het document Ockrent met metrekking tot de concurrentieregels:

Er moet gelijke toegang tot de grondstoffenmarkten zijn, de exportrestricties moeten na de eerste etappe afgeschaft zijn en de regels met betrekking tot de staatshulp dienen identiek te zijn aan die van art. 92 van het EEG-verdrag. Met betrekking tot de

restrictieve zakenpractijken wordt gesteld dat het document van de Werkgroep Melander als discussiebasis kan dienen (CIG(58)52).

Hoofdstuk 7 Sociale harmonisatie.

Gehandhaafd blijven de passages met betrekking tot de sociale harmonisatie. Deze komen er op neer dat in grote lijnen de regels van het EEG-verdrag moeten worden gevolgd, met dien verstande dat de besluitvormingsprocedure terzake wordt aangepast aan de slappere institutionele opzet van de Vrijhandelszone.

Hoofdstuk 8 Kolen en staal.

Het probleem van de kolen en staal in de Vrijhandelszone wordt slechts pro memorie vermeld.

Hoofdstuk 9 Nucleaire producten.

Over de inpassing van de nucleaire producten in de Vrijhandelszone zullen geen opmerkingen in het document worden gemaakt.

Hoofdstuk 10 en 11 Beschermingsclausules en institutionele problemen.

De passages over de beschermingsclausules en de institutionele problemen zullen worden ontleend aan de besluiten van Venetië. Melding zal worden gemaakt van het feit dat de Zes als eenheid in de Vrijhandelszone zullen optreden en dat de Gemeenschap tot een communautaire procedure heeft besloten.

Minister Couve de Murville liet het Franse standpunt vallen dat er een ontsnappingsclausule zou moeten komen voor het geval een land niet de voordelen zou genieten welke zouden moeten voortvloeien uit de ontwikkeling in het handelsverkeer. Een dergelijke vage ontsnappingsclausule was destijds door de vijf landen niet aanvaardbaar geacht. Wel zou, aldus Minister Couve, in de preambule als een der oogmerken van de Vrijhandelszone moeten worden opgenomen dat elk land voordelen zal genieten van een ontwikkeling van het ruilverkeer.

Hoofdstuk 12 en 13 Overgang der etappes.

Ook wat de overgang der etappes betreft zal het besluit van Venetië worden verdisconteerd in het rapport voor het Comité Maudling. Zo zal worden vastgelegd dat de tarief- en contingentenafbraak zal aanvangen op 1 januari 1959 (tegelijk met de EEG) en dat de eindtermijn moet overeenkomen met die van de EEG en in elk geval niet meer dan drie jaar na de volledige afbraak der handelsbelemmeringen in de EEG zal zijn.

Minister Couve ging weliswaar accoord met deze passage over de eindtermijn, doch wenste wel duidelijk te stellen dat Frankrijk van de veronderstelling uitgaat dat na het eind van de overgangsperiode nog compensatoire heffingen zullen worden geheven ter vermijding van tariefdistorsies voorzover het systeem van compensatoire rechten wordt toegepast.

Hoofdstuk 14 Onderontwikkelde landen.

In de vergadering van de Ministerraad van de EEG op 23 juli was reeds overeenstemming bereikt over de wijze waarop globaal de tariefafbraak voor de onderontwikkelde landen zou moeten wor-

den geregeld. De overgangsperiode zou voor deze landen maximaal 30 jaar moeten zijn. Het gesprek concentreerde zich thans op de financiele bijstand. Met uitzondering van Nederland bestond er overeenstemming over een redactie over de financiele bijstand van de volgende strekking.

Er zal financiele bijstand moeten worden verleend waarvan de omvang en de verdelingssleutel in het verdrag moeten worden vastgelegd. De te begunstigen landen moeten met name worden genoemd. De bijstand moet worden verleend in de vorm van leningen waarvan de voorwaarden kunnen worden aangepast aan de bijzondere omstandigheden, doch geleidelijk aan in lijn moeten worden gebracht met de geldende condities op de internationale kapitaal - markt. . De financiele bijstand zou eventueel de vorm aan kunnen nemen van het verlenen van garanties. Een Bestuurscomité bestaande uit nationale gedelegeerden zal het beheer over de fondsen moeten voeren. De feitelijke manipulaties kunnen voor wat de landen van de EEG betreft worden toevertrouwd aan de Europese Investerings Bank. Een re-adaptatiefonds, zoals voorzien in de EEG, is niet noodzakelijk, doch wel zal enige technische bijstand kunnen worden verleend. Eventueel zou een zekere coördinatie tussen de exporterende landen kunnen plaatsvinden van de exportgaranties welke ten faveure van de minder ontwikkelde landen worden verleend.

Staatssecretaris van der Beugel verklaarde dat hij geen mandaat had zich accoord te verklaren met het principe van de financiele bijstand en dat hij dus niet kon instemmen met de onderhavige tekst. Minister Colombo, die destijd met de principes van de financiele bijstand had ingestemd, verklaarde evenmin een mandaat te hebben t.a.v. de modaliteiten die in bovenstaande tekst zijn aangegeven.

Besloten werd het probleem van de onderontwikkelde landen en de financiele bijstand in een separate nota in de volgende Ministerraad van de EEG te behandelen.

Hoofdstuk 15 Overige problemen.

Het rapport besluit met een passage over het vrije personenverkeer. Opgemerkt wordt nog dat andere, niet in het document genoemde problemen, in een volgend document van de Gemeenschap aan de orde kunnen worden gesteld.

Aan het slot van de vergadering sprak de heer Rey namens de Commissie zijn ongerustheid uit over de door de Raad tot nog toe gevolgde procedure met betrekking tot de besprekingen van de Vrijhandelszone. Tot nog toe had de Raad nog niet de Commissiestukken in behandeling genomen over de instituten, over de concessies aan Engeland te vragen op landbouwgebied en over de Gemenebestpreferenties. De bespreking van de besluitvorming binnen de Gemeenschap was nuttig geweest, doch bij de behandeling van het document Ockrent had hij zich afgevraagd of de Raad zich niet van de hoofdproblemen liet afleiden. Het zal noodzakelijk zijn dat de Gemeenschap een krachtiger standpunt zal gaan innemen, bv. op het gebied van de Gemenebestpreferenties en van de concessies die op landbouwgebied moeten worden gevraagd. Tot nog toe vragen de OEES-partners en met name Engeland alles en geven zij niets in ruil hiervoor terug. Indien de Gemeenschap zich tegen deze tendentie niet verzet,

zouden verschillende landen in moeilijkheden met hun parlementen kunnen geraken. Bovendien drong de heer Rey er op aan dat thans een beslissing zou worden genomen over de wijze waarop de Gemeenschap in het Comité Maudling haar standpunt naar voren zou brengen.

De heer Müller-Armack repliceerde scherp en waarschuwde de heer Rey ervoor dat bij het schrijven van een boek nu eenmaal niet alle bladzijden tegelijk kunnen worden geschreven. Hij ontkende niet dat er tussen de Commissie en de Raad op het punt van de Gemenebestpreferenties verschillen van mening bestaan, doch hij meende dat hieruit nog niet de conclusie kon worden getrokken dat de Raad niet met voldoende voortvarendheid aan de totstandkoming van een standpunt van de Gemeenschap werkte. Hij gaf er voorts de voorkeur aan deze discussie niet in ruime kring verder voort te zetten.

De heer Hallstein deed vervolgens een poging het betoog van de heer Rey van de scherpe kanten te ontdoen. Het lag niet in de bedoeling van de Commissie haar aandeel aan de totstandkoming van een standpunt met dat van de Raad te vergelijken. Het was slechts beroepshalve haar plicht, nu de onderhandelingen in een concreter stadium komen, er op te wijzen dat nog een aantal centrale problemen zou moeten worden behandeld.

Tot slot werd besloten dat de Ministerraad van de EEG eventueel op 21 of 22 october, voorafgaande aan de vergadering van het Comité Maudling, in Straatsburg bijeen zal komen on het document voor het Comité Maudling te finaliseren, indien dit op het niveau van Permanent Vertegenwoordigers niet mogelijk zal blijken te zijn.

13 october 1958